

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/450/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2510208343
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2510208343.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členiek senátu JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Daše Kontríkovej, v právnej veci žalobcu: MOSANA LIMITED, so sídlom Palm Grove House, P.O.BOX 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands, The Registrar of Companies of British Virgin Islands, reg. No.: 594171, zastúpený advokátkou Mgr. Jana Blahová, so sídlom Malý trh 2/A, 811 02 Bratislava, proti žalovaným: 1. E. D., narodená XX.XX.XXXX, bytom H., K. XXXX/X, 2. O. Z., narodený XX.XX.XXXX, bytom H., K. D. X, obaja zastúpení spoločnosťou ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom v Bratislave, Klariská 7, IČO: 36 715 638, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, o zaplatenie 4.666,77 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 12C/62/2010-270 zo dňa 19. marca 2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa žalobu žalobcu o zaplatenie 4.667,77 eura s príslušenstvom zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka (zákon č. 213/1992 Zb. - § 479), zákonom na ochranu spotrebiteľa (zákon č. 634/1992 Zb. - § 2 ods. 1, 23a ods. 1, 2), ustanoveniami Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. - § 37 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 112, § 122 ods. 2). Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že Prvá stavebná sporiteľňa a.s. uzavrela so žalovanou v 1. rade zmluvu o poskytnutí mimoriadneho medziúveru vo výške 500.000,- Sk s tým, že stavebný úver bude splácať v pravidelných splátkach po 3.500,- Sk vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca. Na strane 5 ručiteľ zmluvy vyhlásil, že na seba berie záväzok voči veriteľovi a uspokojí pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník (žalovaný 2.). Nakoľko žalovaná v 1. rade sa dostala do omeškania s platením jednotlivých splátok, pôvodný veriteľ listom zo dňa 06.06.2006 v zmysle článku VI. a VII. úverovej zmluvy požiadal o okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov s tým, že zásielka nebola dlžníkom prevzatá v odbernej lehote. Žalovanej bola poskytnutá lehota na plnenie 7 dní od doručenia odstúpenia. Pôvodný veriteľ pohľadávku postúpil s tým, že aktuálnym veriteľom je žalobca. Žalovaný v 1. a 2. rade v konaní vzniesli námietku premlčania. Súd prvého stupňa predtým, ako pristúpil ku skúmaniu opodstatnenosti samotného nároku žalobkyne, zaoberal sa námietkou premlčania, ktorú vzniesli obaja žalovaní. Zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov. V danej veci je nesporné, že nejde o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. (§ 1 ods. 2 aplikáciu na daný prípad vylučuje), ale

na druhej strane nemožno poprieť, že ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Možno na prvý pohľad sa javí názor žalobkyne o tom, že ustanovenia o premlčaní nie sú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, ako správny (nemožno ho považovať za nelogický), k tomuto záveru však možno dospieť až po vyhodnotení, či právnu úpravu premlčania v Občianskom zákonníku možno považovať pre spotrebiteľa za priaznivejšiu, alebo nie. Za stavu dualistickej právnej úpravy (dvojaká právna úprava rovnakých inštitútov súkromného práva) je plošné vylúčenie občianskoprávnej úpravy inštitútov súkromného práva a naopak paušalizovanie obchodného práva typického predovšetkým pre podnikateľskú sféru nenáležité. Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Za nedostatočný na presadenie obchodného práva považoval súd prvého stupňa aj argument, že rovnaká právna úprava dopadá na obidve strany zmluvného vzťahu. Právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, a pritom sú to predovšetkým dodávateľa, ktorí uplatňujú práva na súde. Spory iniciované spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný. Je zrejme, že všeobecná premlčacia doba v Obchodnom zákonníku je o jeden rok dlhšia (4 roky), ako premlčacia doba v Občianskom zákonníku (3 roky). Zároveň je nepochybné, že v danej veci je pre žalovanú v 1. rade ako spotrebiteľa priaznivejšie, keď súd aplikuje ustanovenie zákona, ktoré upravuje kratšiu premlčaciu dobu, t.j. ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súdom prvého stupňa považoval ustanovenia o premlčaní v zmysle Občianskeho zákonníka za priaznivejšie pre spotrebiteľa. Žalobkyňa namietala v zmysle § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka (spočívanie a pretrhnutie premlčacej doby), ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať na to, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. Z tohto ustanovenia Obchodného zákonníka je zrejme, že v prípade čiastočného plnenia záväzku platí, že dôjde k uznaniu zvyšku dlhu a teda k pretrhnutiu premlčacej doby, čo spôsobí začatie plynutia novej premlčacej doby. Ďalej Obchodný zákonník upravuje v § 407 ods. 2, že platenie úrokov sa považuje za uznanie záväzku ohľadne sumy, z ktorej sa úroky platia. Takéto ustanovenia Občiansky zákonník neobsahuje. Aj tu teda možno vidieť podstatný rozdiel v dopade právnej úpravy o premlčaní obsiahnutej v Obchodnom zákonníku, a nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti právnej úprave premlčania v Občianskom zákonníku, ktorá takéto ustanovenie (vyššie uvedené) o pretrhnutí premlčacej doby neobsahuje. Je logické, keď súd pripustí aplikáciu premlčania toho ktorého kódexu ako celku, pričom pri zohľadnení vyššie uvedených následkov je potrebné konštatovať, že úprava premlčania ako celok podľa ustanovení Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa priaznivejšia. Súdom prvého stupňa sa nestotožňuje s názorom žalobkyne, že v danej veci možno aplikovať § 407 Obchodného zákonníka. Zo spisu vyplýva, že žalovaná 1. svoj záväzok v zmysle zmluvy o úvere splatiť úver v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas porušila, preto právna predchodkyňa žalobkyne od zmluvy odstúpila listom z 06.06.2006 v zmysle článku VI. a VII. úverovej zmluvy a požiadala o okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov. Odstúpenie od zmluvy bolo dané na poštovú prepravu 03.07.2006 a zásielka sa vrátila odosielateľovi späť s tým, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote. V zmysle všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, článok XXI) sa za deň doručenia považuje deň odoslania zásielky na poslednú adresu oznámenú sporiteľom, t.j. deň 03.07.2006. V tento deň sa odstúpenie od zmluvy stalo účinným. Žalovanej 1. bola poskytnutá lehota na plnenie 7 dní od doručenia, t.j. v danom prípade do 10.07.2006 (pondelok). Premlčacia doba plynula od 10.07.2006 do 10.07.2009. Preto, keď žaloba bola podaná na súd až 19.07.2010, stalo sa tak nepochybne po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ ide o notársku zápisnicu - uznanie dlhu, treba uviesť, že uprednostnenie obchodného práva pred ustanoveniami kódexu o občianskych právach má pre spotrebiteľov diametrálne odlišné negatívne následky. Je nepochybné, že notárska zápisnica bola spísaná na druhý deň po podpise úverovej zmluvy, pretože ako podmienka vyplatenia úveru bolo okrem iného aj predloženie notárskej zápisnice ako exekučného titulu spísanou dlžníkom (článok IV. zmluvy). Súdom prvého stupňa mal za to, že právna predchodkyňa žalobkyne dosiahla uznanie dlhu spôsobom, keď vyplatenie úveru podmienila predložením notárskej zápisnice a od žalovanej v 1. rade ako spotrebiteľa nebolo možné očakávať, aby postrehla význam tohto prehlásenia (z hľadiska plynutia premlčacej doby), ktoré urobila do notárskej zápisnice, ktorý (spôsob) považuje za v rozpore s dobrými mravmi. Preto dosiahnuté uznanie dlhu spotrebiteľom súdom prvého stupňa posúdil ako neplatný právny úkon, účinkom ktorého nemohlo byť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pritom rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať

v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16.1.2013 sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania súd žalobu vo vzťahu k žalovanej v 1. rade zamietol. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, záväzok dlžníka, za ktorého sa ručenie preberá, musí byť dostatočne identifikovaný, napríklad uvedením jeho konkrétnej výšky, resp. zmluvou, z ktorej zabezpečovaný záväzok vyplýva (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.10.2008 sp. zn. 3 Obo 246/2007). Na strane č. 5 zmluvy je uvedené „ručiteľ - prehlasuje, že na seba berie voči veriteľovi povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. Ručiteľ podpisuje zmluvu až po podpísaní zmluvy dlžníkom a spoludlžníkom (ak je spoludlžník účastníkom zmluvy).“ Súd prvého stupňa bol toho názoru, že takéto znenie nie je určité a teda nie je dostatočne identifikovaný záväzok dlžníka, za ktorého sa ručenie preberá. Predtlačené znenie je všeobecné, bez akéhokoľvek odkazu na konkrétnu zmluvu (článok zmluvy), príp. uvedenia konkrétnej sumy, a aj bez uvedenia toho, či ide aj o zabezpečenie príslušenstva. Z formulácie „uspokojiť pohľadávku“ nie je ďalej zrejmé, či ide o zabezpečenie prípadných možných zmluvných pokút (resp. iných sankcií), prípadne nároku na vrátenie štátnej prémie. Toto znenie je síce všeobecné, ale zas nie natoľko, aby bolo možné z neho vyvodiť zabezpečenie akejkoľvek pohľadávky, ktorá vznikne veriteľovi voči dlžníkovi na základe zmluvy. Ako už bolo uvedené vyššie, s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka mal súd prvého stupňa za to, že z dôvodu neurčitosti záväzok žalovaného 2/ voči žalobkyni plniť titulom ručenia nevznikol. Vzhľadom na vyššie uvedené sa súd prvého stupňa už námietkou premlčania vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nezaoberal a žalobu zamietol. V závere súd prvého stupňa uviedol, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). O trovách konania nerozhodol, pretože o týchto rozhodne po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Poukázal na to, že súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol preto, že právny vzťah z úverovej zmluvy posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka napriek tomu, že právny vzťah z úverovej zmluvy sa posudzuje ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Prvostupňový súd pritom neuviedol zákonné ustanovenie, ktoré by mu umožňovalo aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní na právny vzťah, ktorý sa ako absolútny obchod spravuje Obchodným zákonníkom z dôvodu, že je to pre spotrebiteľa priaznivejšie. Poukázal na ustanovenie § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP). Prvostupňový súd tu neuviedol, ktoré z ustanovení zákona umožňuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní. Napadnutý rozsudok je preto nepreskúmateľný a prvostupňový súd svojim postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. O nepreskúmateľný rozsudok ide vtedy, ak dôvody rozsudok neobsahuje alebo tieto sú nezrozumiteľne podané. Odôvodnenie rozsudku vykladá opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť záverečného úsudku súdu vyjadreného vo výroku. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Prvostupňový súd tak nepostupoval, čo je dôvodom na zrušenie tohto rozsudku v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP, keďže súd týmto žalobcovi odňal možnosť konať, porušil jeho práva na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu.

V otázke posudzovania zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 16.09.2002 ako zmluvy spotrebiteľskej upozornil, že v čase jej uzatvorenia upravoval ochranu spotrebiteľa iba zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý však neobsahoval žiadne ustanovenie, ktoré by umožňovalo súdu aplikovať na právny vzťah v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní s ohľadom na ich priaznivejší dopad na spotrebiteľa. Pokiaľ prvostupňový súd odôvodňoval aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní od ustanovení § 54 Občianskeho zákonníka, čo však nie je možné pre absenciu riadneho odôvodnenia z písomného vyhotovenia rozsudku vyvodiť, poukázal na vývoj Občianskeho zákonníka v súvislosti so spotrebiteľským právom, keďže až od 01.01.2008 sa právna úprava spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 a nas. OZ rozšírila na všetky spotrebiteľské zmluvy bez ohľadu na právnu formu. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného - retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení.

Aj v ústavnom poriadku Slovenskej republiky platí zásada, podľa ktorej ten kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia (PL. ÚS 36/95). Preto aplikácia § 52 ods. 1 OZ v spojení s § 54 OZ v znení zákona č. 568/2007 Z.z. na právny vzťah, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok v tejto veci, by bola bezprecedentným porušením jedného zo základných princípov právneho štátu a to princípu zákazu retroaktívneho pôsobenia právnych noriem. Zmluvné strany uzavreli v roku 2002 úverovú zmluvu, ktorá je absolútnym obchodom a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu jej účastníkov, nemôže súd bez ďalšieho retroaktívne zasiahnuť do nadobudnutých práv a povinností aplikáciou Občianskeho zákonníka, vo vzťahu k dlžníkovi len s poukazom na právnu normu, ktorá bola do právneho poriadku zavedená až v roku 2008. Poukázal na to, že ustanovenie § 54 OZ v čase dotknutého úverového právneho vzťahu neplatilo, jeho výklad, ktorý by umožňoval aplikáciu akýchkoľvek ustanovení Občianskeho zákonníka len s ohľadom na ich priaznivejší dopad vo vzťahu k spotrebiteľom sa odchyľuje od jeho znenia tak, že zásadne popiera účel a význam, s ktorým bolo predmetné ustanovenie do právneho poriadku zákonodarcom zakomponované. Pri gramatickom, logickom i systematickom výklade ustanovenia § 54 ods. 1 je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu nebolo podriaďiť celý obsah spotrebiteľskej zmluvy pod režim Občianskeho zákonníka, ale účelom bolo, aby sa len tá časť zmluvy, ktorú si strany dojednali, neodchyľovala od tých ustanovení, Občianskeho zákonníka, ktoré zabezpečujú ochranu spotrebiteľa obsiahnutých v V. hlave Občianskeho zákonníka. Nesprávnosť výkladu dotknutého ustanovenia preukazuje aj dôvodová správa ak predmetnému ustanoveniu, v ktorej sa spojitost' s týmito ustanoveniami viaže na kogentnú úpravu neprijateľných podmienok a zákonodarcu chcel novou právnou úpravou limitovať obsah zmluvy dojednanej zmluvnými stranami a nie obsah zmluvy daný zákonom. Prvostupňový súd uzavrel, že úprava premlčania v Občianskeho zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia, avšak žalobca poukázal na to, že je to iba v prípade, ak je spotrebiteľ v postavení dlžníka, čo je z hľadiska právnej istoty a zásady rovnosti účastníkov absolútne neprijateľné a ústavne nekonformné. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že odlišne stanovená dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane slabšej strany (spotrebiteľa). Premlčanie pôsobí voči oboj stranám rovnako, z komplexnej úpravy premlčania v každom z týchto zákonov nemožno považovať len niektoré z nich za výhodnejšie pre spotrebiteľa a tieto aplikovať svojvoľne podľa úvahy súdu. Takémuto záveru nemožno prisvedčiť pre zásadnú neistotu a zásah do jednej zo základných práv súkromno-právnych vzťahov a to zásadu rovnosti účastníkov. Poukázal na viaceré rozhodnutia slovenských súdov (uznesenie NS SR 3 M Cdo 4/2012 z 27.03.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove 3 Cob/82/2012-483 zo dňa 21.05.2013, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/293/2012-147 zo dňa 31.05.2013, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Cdo 3337/2010 zo dňa 24.07.2012) a k judikatúre, o ktorú opieral svoje právny názor žalobca, sa prvostupňový súd nijakým spôsobom nevyjadril. Pokiaľ prvostupňový súd hodnotil dualistický systém záväzkového práva na Slovensku ako anomáliu, ide nad rámec svojej právomoci. Ak raz ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) ObZ explicitne určuje, že právny vzťah z úverovej zmluvy podľa § 497 a nasl. ObZ sa spravuje režimom Obchodného zákonníka, súd ho nemôže ignorovať a svojvoľne aplikovať na vec ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní len s odôvodnením, že je to pre spotrebiteľa priaznivejšie. Pritom nie je dôležitý počet súdnych sporov iniciovaných zo strany spotrebiteľov ale skutočnosť, že pri zohľadnení výkladu prvostupňového súdu by v takomto prípade bola pre spotrebiteľa priaznivejšia právna úprava Obchodného zákonníka. Príklad, ktorý by rozlišoval, či spotrebiteľ je v pozícii nositeľa práva či v pozícii osoby majúcej povinnosť je z právneho hľadiska, osobitne s ohľadom na zásadu zachovania právnej istoty a zásadu rovnosti účastníkov civilno-právnych vzťahov absolútne neprijateľný a ústavne nekonformný. Skutočnosť, že nároky vyplývajúce z úverovej zmluvy ako absolútného obchodu je potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka vrátane otázky premlčania, opätovne judikoval aj nedávno Najvyšší súd SR v uznesení 6 M Cdo 4/2012 zo dňa 27.03.2013. Výklad a aplikácia § 54 ods. 1 OZ navyše je v jednoznačnom rozpore s intertemporálnym ustanovením § 879i OZ, ak v prejednávanej veci nesmeruje k ochrane spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy pred neprijateľnými podmienkami, ale sú neskrývaným prostriedkom jednoznačného zvýhodnenia spotrebiteľa na úkor veriteľa, ktoré neprijateľným spôsobom prelamuje základnú zásadu rovnosti účastníkov. Osobitne dal do pozornosti odvolaciemu súdu, že právny predchodca žalobcu v právach veriteľa - Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. určite nepatrí do skupiny tzv. nebankových spoločností, ktoré často poskytujú spotrebiteľské úvery za aplikácie neprijateľných podmienok. Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. pri svojej podnikateľskej činnosti vždy postupovala v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky, pri riešení zmluvných vzťahov pristupovala k veci individuálne a vzhľadom na konkrétne okolnosti a situáciu klienta. Produkty stavebného sporenia a

s tým spojené poskytovanie stavebných úverov bolo nastavené výrazne výhodnejšie ako obdobné produkty komerčných bánk a aj z tohto pohľadu mal označiť prístup právneho predchodcu žalobcu v právach veriteľa v rámci svojej podnikateľskej činnosti za výrazne prospôbiteľský. Poukázal ďalej na to, že všeobecné obchodné podmienky - čl. XI. VOP upravovali iba režim doručovania bežných písomných oznámení, napríklad oznámenie o zmene úrokovej sadzby, o zostatku na účte a podobne a nie písomností predstavujúcich hmotno-právny úkon, s ktorým zákon spája vznik, zmenu alebo zánik zmluvných vzťahov. V prípade odstúpenia od zmluvy nejde o prípad bežného oznámenia, ktorého doručenie spadalo pod úpravu článku XXI. VOP ale odstúpenie od zmluvy ako jednostranný hmotno-právny úkon muselo byť pre svoju účinnosť v zmysle § 349 ods. 1 ObZ druhej zmluvnej strane aj doručené. V prejednávanej veci odstúpenie od zmluvy preukázateľne doručené obligáčnemu dlžníkovi neoblo a preto k účinnému odstúpeniu od zmluvy nedošlo a úverová zmluva ako aj záväzok z nej naďalej trvá. Súčasne upozornil, že žalovaná v 1. rade dobrovoľne čiastočne plnila na žalovanú pohľadávku. Špecifikované plnenie preto svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 16.09.2002 dobrovoľne čiastočne plnila, uvedené je potom potrebné považovať za úhrady v zmysle § 407 ods. 3 ObZ a tak začala plynúť nová štvorročná premičacia lehota odo dňa nasledujúceho po dni úhrady, t.j. od 01.11.2008 a teda návrh na vydanie platobného rozkazu bol voči žalovanej v 1. rade a s ohľadom na ustanovenie § 310 ObZ aj voči žalovanému v 2. rade podaný na súde dňa 19.07.2010 včas, pred uplynutím premičacej doby. Nesúhlasil tiež so záverom súdu prvého stupňa, že ručiteľský záväzok žalovaného v 2. rade neobstojí pre svoju neurčitosť záväzku. Žalovaný v 2. rade bol pritom účastníkom zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a nemôže byť žiadna pochybnosť o úmysle žalovaného v 2. rade a o tom, aký záväzok svojim ručením zabezpečoval. Poukázal na ustanovenie čl. 3 „zabezpečenie“ zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 16.09.2002 a tu je zrejmé, že predmetom zabezpečenia boli všetky nároky veriteľa z tejto zmluvy. Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa nesprávne, keďže v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) OSP došiel súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) OSP jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preto žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalovaní v 1. a 2. rade sa k odvolaniu žalobcu podrobne písomne vyjadrili, navrhli rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania.

V priebehu odvolacieho konania žalobca oznámil, že predmetná pohľadávka voči žalovaným bola postúpená v záhlaví rozsudku označeného žalobcu a súd prvého stupňa uznesením zo dňa 09.06.2014 pripustil, aby z konania vystúpila žalobkyňa RECLAIM, a. s., so sídlom v Bratislave, Prievozská 2, IČO: 46 076 760 a aby na jej miesto vstúpila do konania ako žalobkyňa MOSANA LIMITED, so sídlom Palm Grove House, P.O.BOX 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands, The Registrar of Companies of British Virgin Islands, reg. No.: 594171. Nový žalobca sa listom zo dňa 26.07.2014 (č.l. 314 spisu) k vyjadreniu žalovaných opätovne vyjadril a trval na pôvodne podanom odvolaní s tým, že ako nový veriteľ si plne osvojuje odvolanie predchádzajúceho žalobcu a žiada, aby tomuto odvolaniu bolo vyhovené.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, podal ho účastník konania (§ 201 OSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, (§ 202 OSP), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, preto ho v zmysle § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, preto sa nejedná o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je

potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Rozsudok súdu prvého stupňa je vo výroku o zamietnutí žaloby vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil, pričom si plne osvojuje ako aj zistený skutkový stav, tak i právne závery súdu prvého stupňa.

Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) OSP je daný, ak súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď podstata tohto odvolacieho dôvodu spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov.

Žalobca uplatnil ďalej v odvolaní odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP, ktorý odvolací dôvod je daný v prípade, ak rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prítom odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) OSP k tomu uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec následne aj správne právne posúdil, pokiaľ žalobu z dôvodu premlčania nároku žalobcu voči spotrebiteľovi a jeho ručiteľovi zamietol.

Predmetom tohto konania vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 12C/62/2010 je nárok žalobcu (po postúpení pohľadávky pôvodného veriteľa Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. zmluvami o postúpení na posledného veriteľa - žalobcu), voči žalovaným v 1. a 2. rade o zaplatenie 4.666,77 eura s príslušenstvom. Žalovanej v 1. rade bola poskytnutá suma medziúveru a úveru 500.000,- Sk s dohodnutými zmluvnými podmienkami, pričom žalovaný v 2. rade prehlásil, že berie na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník (porovnaj č.l. 7 až 9 spisu). Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru bola dohodnutá 8,5% a splátky boli dohodnuté v sume 3.542,- Sk do pridelenia cieľovej sumy z mimoriadneho úveru a pri stavebnom úvere v sume 3.500,- Sk. Žalovaná v 1. rade dohodnuté splátky riadne neuhrádzala, preto veriteľ opakovane vyzýval žalovanú k úhrade dlhu. Keďže k náprave platobnej disciplíny žalovanej neprišlo, listom zo dňa 06.06.2006 (porovnaj č.l. 12) došlo zo strany Prvej stavebnej sporiteľne k odstúpeniu od zmluvy (č.l. 12 spisu). V čase odstúpenia bol zostatok dlhu 202.177,40 Sk a Prvá stavebná sporiteľňa požadovala okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov. Keďže medzi účastníkmi k usporiadaniu vzťahov nedošlo, dňa 19.07.2010 veriteľ podal žalobu na súd. Súd prvého stupňa konštatoval, že v danom prípade ide o vzťah spotrebiteľský, kedy sa aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka a to i na premlčanie a keďže žalovaní v 1. a 2. rade vzniesli námietku premlčania, na túto prihliadol a žalobu žalobcu zamietol.

Predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie o odvolaní žalobcu, ktorý poukazuje predovšetkým na to, že v prejednanom prípade je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, i keď predmetný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní nie je možné aplikovať v prípade, ak ide o vzťah z úverovej zmluvy, nárok žalobcu teda nie je možné považovať za premlčaný, pričom k odstúpeniu od zmluvy platne nedošlo.

Predovšetkým podľa názoru odvolacieho súdu neexistoval dôvod, pre ktorý by nemala byť prijatá argumentácia pojatá súdom prvého stupňa do odôvodnenia napadnutého rozsudku, týkajúca sa jeho zamietajúcej časti vo veci samej a slúžiaca na podporu takéhoto rozhodnutia. Dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa žalobe nevyhovet, súd prvého stupňa predostrel spôsobom nevykazujúcim žiadne zjavné skutkové, právne ani logické medzery a takto i zrozumiteľne a objektívne presvedčivo (ktorou objektívnou presvedčivosťou treba rozumieť schopnosť presvedčiť každého s výnimkou niekoho

majúceho nespochybniteľný záujem na celkom inom výsledku konania). Zásadne by tak postačovalo i len konštatovanie správnosti súdom prvého stupňa použitých dôvodov (prvá časť ust. § 219 ods. 2 OSP), z dôvodu potreby vyporiadania sa aj s odvolacími námietkami žalobcu je však žiaduce doplniť (§ 219 ods. 2 OSP in fine) nasledovné:

V danom prípade žalobca predovšetkým namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa v súvislosti s právnym posúdením veci, keďže sa domáha aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka a namieta aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka a spotrebiteľského práva vôbec.

V predmetnom spore pri prejednaní odvolania žalobcu bolo preto zásadným vyporiadať sa s námietkami žalobcu v súvislosti s aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka zameraných na ochranu spotrebiteľa alebo v zmysle odvolania žalobcu aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

Žalobca v odvolaní poukázal na nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci, pretože na záväzkový vzťah medzi účastníkmi mal súd aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, na ktorý sa vzťahuje 4 ročná premlčacia lehota. Navyše ak žalovaná platila splátky úveru aj po splatnosti zostatku úveru, uznala tým svoj dlh a žalobcovi začala plynúť nová štvorročná premlčacia lehota. Nárok žalobcu preto nemôže byť premlčaný.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či prvostupňový súd rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol z dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný.

Spotrebiteľské zmluvy predstavujú osobitný typ zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať ich obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela, a na ktoré treba aplikovať predovšetkým úpravu o neprijateľných podmienkach, ako aj príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide. Pojem spotrebiteľská zmluva bol do nášho právneho poriadku zavedený už zákonom č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.

Jeho ustanovenie § 23a účinné v období od 01.01.2000 do 24.11.2004, t. j. v čase uzavretia predmetnej zmluvy, zakotvilo tzv. typovú zmluvu, ktorou sa podľa citovaného zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Aj v danom prípade sa zmluva o stavebnom sporení uzatvárala vo viacerých prípadoch, a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť. Predmetná zmluva, ktorá je zmluvou o úvere upravenou v ustanoveniach Obchodného zákonníka, podlieha režimu Občianskeho zákonníka zameranému na ochranu spotrebiteľa, i keď nie je v Občianskom zákonníku výslovne upravená.

Predmetná zmluva o úvere bola síce uzatvorená dňa 16.09.2002, teda skôr ako nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka č. 150/2004 Z. z., na základe ktorej s účinnosťou od 01.04.2004 boli do Občianskeho zákonníka vložené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ), ale v zmysle prechodných ustanovení k tejto novele - § 879f ods. 2 veta prvá OZ, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona. Z tohto je zrejmé, že aj zmluvy uzatvorené pred 01.04.2004, ak spĺňajú ďalšie zákonom stanovené podmienky, sú spotrebiteľskými zmluvami. Podľa § 879f ods. 3 veta prvá OZ, ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v období od 01.04.2004 do 31.12.2007, zmluva o úvere, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku, pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka výslovne nespádala. Pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34), ktorú je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1 účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú

nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Predmetná smernica definuje spotrebiteľskú zmluvu ako zmluvu uzatvorenú medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj predmetné ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka účinné do 31.12.2007. Smernica č. 93/13/EHS neurčila zmluvné typy, ktoré môžu mať povahu spotrebiteľskej zmluvy. Každá zmluva upravená zákonom, aj nepomenovaná zmluva, môže byť spotrebiteľskou zmluvou, ak vykazuje znaky určené smernicou.

Právna úprava § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 teda nemá taxatívny charakter (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 157/2012 zo dňa 05.02.2013), preto súd prvého stupňa pri posudzovaní charakteru uzatvorenej zmluvy správne zohľadnil všetky kritériá uzatvorenej zmluvy o úvere. Aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník možno vzhľadom na ich povahu považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje (bankové zmluvy - zmluva o bežnom účte, zmluva o vkladovom účte, zmluvy o pripojení). Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, ktorú charakteristiku spĺňa i sporná zmluva účastníkov. Úprava v Občianskom zákonníku je chápaná ako všeobecná úprava spotrebiteľských zmlúv a na určité druhy spotrebiteľských zmlúv (napr. zmluva o úvere) sa aplikuje aj ďalšia podrobnejšia a špecifickejšia úprava ustanovená v iných právnych predpisoch.

Po zhrnutí týchto všetkých skutočností možno dospieť len k tomu záveru, že predmetná zmluva je vzhľadom na svoju povahu a postavenie zmluvných strán pri uzatváraní a plnení zmluvy zmluvou spotrebiteľskou, ktorá musí byť v súlade s ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.2004.

Uvedená právna úprava, na ktorú poukázal aj súd prvého stupňa, dopadá aj na právny vzťah účastníkov a dáva mu charakter vzťahu spotrebiteľského, na ktorý je dôvodné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka zamerané na ochranu spotrebiteľa, také, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

Preto odvolací súd uzatvára, že argumentácia žalobcu o tom, že rozsudok súdu prvého stupňa je nedostatočne odôvodnený a preto nepreskúmateľný v tom, prečo sa aplikuje občianskoprávna úprava na ochranu spotrebiteľa, neobstojí. Aj súd prvého stupňa aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka uskutočnil, pretože v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa uzaviera vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje (§ 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa).

Zákon o ochrane spotrebiteľa právnu úpravu premlčania v čase vzniku záväzkového vzťahu medzi účastníkmi neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa priaznivejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ nemôže vzdať. S poukazom na to, a to napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke premlčania. V tejto súvislosti je potom potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o medziúvere a úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Preto súd prvého stupňa pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi veriteľom a žalovanou je tzv. absolútnym obchodno-

záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných, ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, pretože je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5 M Cdo/20/2009, ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom sa skonštatuje, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa). Preto súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ v danom prípade aplikoval na právny vzťah účastníkov občianskoprávnu úpravu a to i v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku.

Čo sa týka skutkových zistení, žalobca poukazuje na to, že nedošlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, ktorú skutočnosť súd prvého stupňa považoval za danú, keďže zásielka bola doručená žalovanému v 2. rade do vlastných rúk a žalovanej v 1. rade bola uložená na pošte.

Z obsahu spisu vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne od zmluvy odstúpila listom z 06.06.2006 a to v zmysle čl. VI. a VII. úverovej zmluvy a požiadala o okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov (porovnaj čl. 12 spisu). Uvedená zásielka bola daná na poštovú prepravu dňa 03.07.2006, avšak žalovaná v 1. rade ju v odbernej lehote neprevzala, preto sa odosielateľovi vrátila späť. Súd prvého stupňa aplikoval v danom prípade všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení, keď ani odvolací súd nevidí žiaden dôvod k tomu, aby sa v konaní postupovalo inak. Sám žalobca v odvolaní argumentuje tým, že v danom prípade už nie je možné postupovať podľa dojednaní účastníkov a VOP stavebného sporenia, ale podľa § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka.

V prejednávanej veci pôvodný veriteľ vyhlásil úver za splatný dňa 6.06.2006 a zásielka zaslaná žalovanej v 1. rade sa vrátila odosielateľovi späť s tým, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote. V zmysle všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení (článok XXI) sa za deň doručenia považuje deň odoslania zásielky na poslednú adresu oznámenú sporiteľom, v danom prípade to bolo dňa 3.7.2006. V tento deň sa odstúpenie od zmluvy stalo účinným. Žalovanej v 1. rade bola poskytnutá lehota na plnenie 7 dní od doručenia, t.j. v danom prípade do 10.7.2006 (pondelok). Premlčacia doba teda plynula od 10.7.2006 do 10.7.2009. Žalobca žalobu podal na súd dňa 19.7.2010, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty (resp. i štvorročnej lehoty podľa Obchodného zákonníka). Preto odvolací súd v zhode so záverom súdu prvého stupňa uzatvára, že dňa 3.7.2006 došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy a po uplynutí lehoty na plnenie od 10.7.2006 do 10.7.2009 plynula premlčacia doba, ktorá uplynula márne, keďže žaloba bola podaná na súd až po jej márnom uplynutí.

Žalobca nesúhlasil s aplikáciou v článku XXI. o fikcii doručenia (č. I. 189 spisu) a argumentoval tým, že písomnosť hmotnoprávnej povahy sa musí doručiť dlžníkovi v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka. Tu je však potrebné zdôrazniť, že dlžník mal povinnosť bez zbytočného odkladu informovať sporiteľňu o jeho aktuálnom bydlisku a jeho uskutočnených zmenách. Fikcia doručenia bola sankciou za nesplnenie povinnosti stavebného sporiteľa oznámiť veriteľovi zmenu bydliska. Pritom všeobecné podmienky neobsahovali žiadne rozlíšenie fikcie doručenia pri procesnom či hmotnoprávnom úkone sporiteľne, preto obrana žalobcu obsiahnutá v jeho odvolaní v tomto smere neobstojí.

Nemožno súhlasiť ani s názorom žalobcu, že by zaplatením splátky zo strany žalovanej v 1. rade po vyhlásení úveru za splatný došlo k uznaniu zvyšku dlhu a k začatiu plynutia novej premlčacej doby. Z ust. § 110 OZ, ale napokon aj z § 407 ObZ, na ktorý poukazuje žalobca v odvolaní vyplýva, že ak bolo právo dlžníkom písomne uznané čo do dôvodu a výšky, plynie 10 ročná premlčacia doba v prípade OZ a začína plynúť nová 4 ročná premlčacia doba podľa ObZ. Uznanie dlhu je jednostranným právnym úkonom a jeho platnosť sa posudzuje rovnako ako ostatné právne úkony, podľa § 34 a nasledujúcich OZ. Ak má mať písomné uznanie dlhu právne účinky, je popri písomnej forme potrebné, aby za účelom odstránenia

spornosti a neurčitosti došlo k uznaniu dlhu aj čo do dôvodu a výšky (rozsahu). Žalovaná v danom prípade žiadny jednostranný písomný prejav v súlade s hore uvedeným neurobila, písomne dlh (právo žalobcu) čo do dôvodu a výšky neuznala. K uznaniu dlhu konkludentne, t.j. konaním - zaplatením splátky dôjde, ak možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. V danom prípade žalovaná jednorázovo uhradila splátku, nie čiastočné plnenie. Žalobca k tomu neoznačil, resp. ani nepreukázal také konanie žalovanej, z ktorého by bolo možné usudzovať aj uznanie zostatku dlhu.

Odvolaťel v odvolaní argumentoval tiež rozsiahlou rozhodovacou činnosťou súdov (Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR i súdmi všeobecnými). Tu je potrebné zdôrazniť, že rozhodovacia činnosť súdov sa práve v súvislosti s rozhodovaním vo veciach spotrebiteľských prispôbovala vyvíjajúcej sa právnej úprave i judikačnej činnosti Najvyššieho resp. Ústavného súdu. Rozhodnutia súdov reagovali na vyvíjajúcu sa právnu úpravu, ktorá sa snažila zabezpečiť predovšetkým ochranu spotrebiteľa. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť najmä na jedno z ostatných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, rozsudok sp. zn. 3 M Cdo 14/2014 z 21. apríla 2015, ktoré je reakciou na aplikáciu novej právnej úpravy - § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka a otázku aplikácie Obchodného či Občianskeho zákonníka a s tým spojenú otázku premlčania (ako i § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) v ťažisku svojho rozhodnutia vyriešil takto:

„Zrušenie rozhodnutia napadnutého dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním nesmie byť však nikdy samoučelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne, nezákonné) rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t.j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia), nemá kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu opodstatnenie.

V preskúmanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejmé, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnúť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom“.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť“ (porovnaj aj rozsudok sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 21. apríla 2015, 4 M Cdo 17/2014 zo dňa 26.11.2015 a iné, ktoré o uvedenej otázke vytvorili konštantnú rozhodovaciu prax).

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť.

Preto odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci je rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu (o žalovaných v 1. a 2. rade) i s prihliadnutím na vyvíjajúcu sa právnu úpravu i s tým súvisiacu judikatúru, ako s poukazom aj na ostatne citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, vecne správne.

Preto odvolací súd toto rozhodnutie podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

V danom prípade súd prvého stupňa nerozhodol o trovách prvostupňového konania, ale rozhodovanie si vyhradil až po právoplatnom skončení konania vo veci samej. V takomto prípade v zmysle § 224 ods. 4 OSP, keďže nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 OSP rozhodne o trovách odvolacieho konania súd prvého stupňa v takomto rozhodnutí po právoplatnom skončení veci samej.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.